

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Друга іноземна мова (латинська)»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма: «Міжнародні відносини»

Рік навчання: 1, семестр 1

Форма навчання: денна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська

Викладачі курсу

Шинкарук Василь Дмитрович, доктор філологічних наук, професор кафедри філософії та міжнародної комунікації

Вакулик Ірина Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Контактна інформація викладача (e-mail)

i.vakulyk@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=486>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

У наші дні латинська мова - це своєрідний будівельний матеріал, з якого творяться нові терміни. Адже жодна галузь науки не може обійтися без знання основ термінології, яка формується на базі латинської мови. Вивчення латини має вирішальну роль саме у професійній підготовці майбутніх фахівців, бо на ній ґрунтується значна частина професійно орієнтованих дисциплін. Латинська мова сьогодні залишається джерелом творення міжнародних номенклатур, наукової лексики. Численні латинські прислів'я, афоризми та терміни увійшли у вжиток в сучасних мовах у вигляді мовних кальок або прямих запозичень із збереженням латинської мови.

Передумови вивчення курсу. Латинська мова полегшує розуміння коренів західного світу. Вона сприяє розвитку стратегій навчання та формуванню умінь аргументації. Крім того, особливу роль латинська мова відіграє у процесі вивчення іноземних мов, оскільки більшість європейських мов мають спільне походження з латинською, а відтак і деяку схожість у вокабулярі й лінгвістичній структурі. Історично склалося так, що упродовж багатьох століть латинська мова відіграла значну роль у професійній діяльності науковців і мала інтернаціональний характер. Таким чином, проникнення класичних мов у нові західноєвропейські мови відбувалося різними шляхами завдяки безпосереднім контактам народів у різні історичні періоди розвитку країн Європи.

Латинська мова тривалий час була і залишається мовою дипломатії, науки, філософії, католицької церкви і Ватикану, мовою науки.

Курс дисципліни призначений для ознайомлення студентів із основами латинської мови, набуття ними практичних умінь та навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній діяльності, а також підготовки до освоєння майбутніми міжнародниками фахових термінів і фраз. У результаті вивчення латинської мови в університеті майбутні спеціалісти навчаються читати латинські тексти, вивчають основи граматичної будови латинської мови, оволодівають навичками перекладу латинських текстів, ознайомлюються зі шляхами і способами запозичень з латинської мови.

Мета: ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набутти практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології.

Загальноосвітні **завдання** вивчення курсу «Латинська мова» полягають у розширенні лінгвістичного світогляду студентів, у підвищенні їх загальної мовної культури шляхом удосконалення навичок нормативного вживання інтернаціоналізмів греко-латинського походження. Завдяки чіткій побудові граматики та синтаксису латинська мова розвиває також уміння та навички логічного мислення.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- основи латинської фонетики, граматики, синтаксису та словотвору;
- володіти навичками нормативного читання латинських слів та перекладу латинських текстів зі словником;
- наукову термінологію відповідного профілю, утворену від латинських коренів;
- засвоїти (в усній та письмовій формі): 500 лексичних та словоутворюючих одиниць латинського та грецького походження, а також близько 100 латинських прислів'їв, сентенцій та крилатих висловів;

У результаті вивчення курсу студент повинен вміти:

- правильно читати і писати латинські слова;
- володіти необхідним запасом лексичного матеріалу професійного спрямування;
- робити граматичний, словотвірний та синтаксичний аналізи;
- практично володіти граматичними формами та синтаксичними конструкціями;
- перекладати зі словником латинські тексти;
- бути поінформованим про походження та розвиток латинської мови, роль латинської мови у формуванні національних європейських мов, внесок класичних мов у формування міжнародної наукової термінології, вплив античної науки та літератури на розвиток нової європейської культури.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду компетентностей загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційноаналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

програмні результати навчання:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

РН12. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 Фонетика. Морфологія				
Тема 1. Періодизація історії латинської мови. Фонетика. Латинський алфавіт (Alphabētum Latīnum). Система голосних звуків (vocāles). Особливості вимови приголосних звуків (consonantes). Особливості вимови буквосполучень Поділ на склади. Довгота і короткість складів Наголос (Accentus)	3/5	Знати основні фонетичні особливості латинської мови, грамотно читати, правильно ставити наголоси	Усне опитування. Читання слів Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn)	15
Тема 2. Морфологія. Дієслово (verbum). Граматичні категорії дієслова. Неособові дієслівні форми (verba infinita). Словникова форма дієслова. Основи дієслова. Дієвідміна (conjugatio). Теперішній час (praesens). Теперішній час активного стану (praesens activi). Теперішній час пасивного стану (praesens passivi)	3/5	Знати та розуміти, у чому полягає сутність морфологічної системи. Уміти розрізняти дієслова, їх часові форми та дієвідмінювати	Усне опитування. Читання слів Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn)	20
Тема 3. Іменник (nomen substantivum). Граматичні категорії іменника. Словникова форма іменника. Перша відміна іменників (Declinatio prima.) Друга відміна іменників (declinatio secunda).	3/5	Знати граматичні категорії імен, уміти розподіляти іменники на відміни, відмінювати їх, знаходити у реченні	Усне опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення	20

			фраз.	
Тема 4. Прикметник (nomen adjectivum). Прикметники I – II відміни. Займенникові прикметники (adjectiva pronominalia). Минулий час недоконаного виду (imperfectum). Майбутній час перший (futurum I)	3/5	Знати граматичні категорії прикметника, вміти групувати за відмінами, утворювати атрибутивні словосполучення та відмінювати їх.	Усне опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	15
Змістовий модуль 2. Морфологія. Синтаксис.				
Тема 5. Третя відміна іменників (declinatio tertia). Приголосний тип (Classis consonans). Голосний тип (Classis vocalis). Мішаний тип (Classis mixta)	3/5	Знати, як поділяються іменники на відміни і типи, знати особливості відмінювання	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	6
Тема 6. Прикметники третьої відміни. Узгодження прикметників третьої відміни з іменниками. Ступені порівняння (gradus comparationis). Суплетивне утворення ступенів порівняння. Недостатні ступені порівняння. Словотвір прикметника	3/5	Знати граматичні категорії прикметника, вміти будувати словосполучення, утворювати ступені порівняння прикметників	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	6
Тема 7. Четверта відміна (declinatio quarta). П'ята відміна (declination quinta). Словотвір іменника.	3/5	Вміти аналізувати іменники, робити морфологічний розбір	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч.	6

			на elearn). Вивчення фраз.	
<p>Тема 8.Будова речення з дієсловом-зв'язкою. Займенник (pronomen). Особові займенники (pronomina personalia). Зворотний займенник (pronomen reflexivum). Присвійні займенники (pronomina possessiva). Вказівні займенники (pronomina demonstrativa). Питальні займенники (pronomina interrogativa). Відносні займенники (pronomina relativa). Заперечні займенники nemo, nihil. Неозначені займенники (pronomina indefinita). Співвідносні займенники (pronomina correlativa)</p>	3/5	Уміти формулювати речення, знати його граматичну основу; розрізняти займенники	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	6
<p>Тема 9. Прислівник (adverbium). Ступені порівняння прислівників. Синтаксис простого поширеного речення. Узгодження підмета та присудка. Вираження заперечення. Конструкція accusativus cum infinitivo. Конструкція nominativus cum infinitivo.</p>	3/5	Правильно вживати заперечення у реченні, будувати прості синтаксичні конструкції та змінювати їх	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	6
<p>Тема 10. Часи системи перфекта дійсного способу активного стану. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (perfectum indicativi activi). Давноминулий час дійсного способу активного стану (plusquamperfectum indicativi activi).</p>	3/5	Застосовувати різні часові форми активного стану; вміти будувати слова	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	6

<p>Майбутній час другий дійсного способу активного стану (futurum secundum indicativi activi). Відкладні дієслова (verba deponentia). Напіввідкладні дієслова (verba semideponentia). Словотвір дієслова</p>				
<p>Тема 11. Прийменники (praepositiones). Словота основоскладання. Префіксація. Сполучники (conjunctiones). Синтаксис складного речення. Узгодження часів (consecutio temporum). Підрядні речення</p>	<p>3/5</p>	<p>Знати основні термінологічні одиниці, вміти будувати слова</p>	<p>Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.</p>	<p>6</p>
<p>Тема 12. Дієприкметник (participium). Дієприкметник теперішнього часу активного стану (participium praesentis activi). Система супіна. Дієприкметник теперішнього часу пасивного стану (participium perfecti passivi). Дієприкметник майбутнього часу активного стану (participium futuri activi). Минулий час доконаного виду пасивного стану (perfectum passivi). Давноминулий час дійсного способу пасивного стану (plusquamperfectum indicativi passivi). Futurum II (secundum) indicativi passivi. Герундій (gerundium). Герундив (gerundivum).</p>	<p>3/5</p>	<p>Розрізняти часи доконаного виду, знати як вони узгоджуються, вміти аналізувати різні часові форми дієслів при перекладі текстів. Уміти застосовувати набуті знання</p>	<p>Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.</p>	<p>6</p>

<p>Тема 13. Числівники (numeralia) Numeralia cardinalia Порядкові числівники (numeralia ordinalia). Розділові числівники (numeralia distributiva). Числівникові прислівники (adverbia numeralia). Визначення календарних дат. Основні грошові одиниці римлян. Міри ваги. Міри довжини. Міри площі. Вигуки. Конструкція ablativus absolutus</p>	<p>3/5</p>	<p>Розрізняти групи числівників, знати, як вони відмінюються, уміти відтворити необхідні дати. Уміти застосовувати набуті знання</p>	<p>Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.</p>	<p>6</p>
<p>Тема 14. Умовний спосіб (conjunctivus). Минулий час умовного способу активного стану (Perfectum conjunctivi activi). Минулий час умовного способу пасивного стану (Conjunctivus perfecti passivi). Давноминулий час умовного способу активного стану (Plusquamperfectum conjunctivi activi). Давноминулий час умовного способу пасивного стану (Plusquamperfectum conjunctivi passivi). Неправильні дієслова (verba anomalia). Безособові дієслова (verba impersonalia)</p>	<p>3/5</p>	<p>Знати основні поняття синтаксису, уміти утворювати прості поширені речення та перекладати. Уміти застосовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності</p>	<p>Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.</p>	<p>6</p>
<p>Тема 15. Складнопідрядні речення. Підрядні наслідкові речення. Підрядні причини. Підрядні умовні речення. Підрядні допустові речення. Підрядні речення міри і ступеня (порівняльні). Підрядні означальні речення.</p>	<p>3/5</p>	<p>Розрізняти складнопідрядні речення, орієнтуватись у варіантах перекладу текстів</p>	<p>Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.</p>	<p>10</p>

Підрядні речення часу				
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Порухення термінів здачі без поважної причини надає право викладачу знизити оцінку. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим для всіх студентів групи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені практичні заняття також відпрацьовуються. Інформація про відпрацювання вноситься до кафедрального журналу відпрацювання пропущених занять.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендована література

Основна

1. Миронова, В. М. Латинська мова. Львів: Видавництво Католицького університету, 2011.
2. Мисловська, Л. В., Пилипів, О. Г., Олійник, Л. Р. Латинська мова та основи юридичної термінології: підручник для ВНЗ. 2015.
3. Ничаюк, С. П. Латинська мова для юридичних факультетів: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2006. 204 с.
4. Оліщук, Р. Л. Латинська мова. Синтаксис: підручник для ВНЗ. Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 202 с.
5. Попова, Л. Г. Методичні вказівки до курсу "Латинська мова для юристів" Миколаїв: НУК, 2006. 35 с.
6. Ревак, Н. Г., Сулим, В. Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів). Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 240 с.
7. Тарасова, Г. М. Латинська мова для юристів = *Lingua Latina iuridicialis*: підручник. Одеса: Гельветика, 2020. 343 с.
8. Трипуз, В. М. Латинська мова. Київ: Либідь, 2004.
9. Ухаль, М. М. Латинська мова: підручник. Ужгород: Говерла, 2017. 319 с.
10. Шаманова, Н. Є. Латинська мова: навчальний посібник з вивчення дисципліни. Миколаїв: НУК, 2021. 141 с.
11. Шинкарук, В. Д. Латинська мова для юристів = *Lingua Latina iuridicialis*: підручник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. 576 с.
12. Шинкарук, В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533с.
13. Шинкарук, В. Д. Робоча навчальна програма з дисципліни «Латинська мова з основами римського права». Київ, 2007. 60 с.

Додаткова

1. 400 прислів'їв та приказок, семантично подібних в українській, латинській, англійській, німецькій, французькій мовах: навч. посіб. / уклад. А. М. Жовківський та ін. Чернівці: Рута, 2001. 96 с.
2. Вакулик, І. І. Запозичення з класичних мов у науковій термінології сучасних європейських мов (на матеріалі юридичних та економічних термінів української, російської, німецької, французької, англійської мов): дис... канд. філол. наук: 10.02.15. Київ, 2004.
3. Звонська, Л. Л. Латинська мова: підручник для студентів відділень класичної філології та інших філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. Київ: Книга, 2003. 527 с.
4. Козовик, І. Я., Пономарів, О. Д. Словник античної міфології. Київ, 1989.
5. Латинська мова: навчальні завдання для практичних занять та самостійної роботи студентів напряму підготовки 6.030401 "Правознавство". Уклад. Горецька Х. В., Барнич І. І. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 271.
6. Латинська мова: практикум для здобувачів вищ. освіти ОС "Бакалавр" спец. 035 "Філологія". Уклад. О. В. Ковтун, В. І. Кульчицький, Н. І. Хайдарі. Київ: НАУ, 2021. 86 с.
7. Литвинов, В. Д. 500 крилатих висловів. Київ, 1993.
8. Литвинов, В. Д. Латинська мова: елементарний курс. Київ, 1996
9. Литвинов, В. Д., Скорина, Л. П. Латинська мова. Київ: Атіка, 1990.
10. Лучканин, С. М. Латинські сентенції з історико-літературним коментарем. Київ: Світ, 1999.
11. Макар, І. С. Латинська мова для студентів факультету іноземних мов: навчально-методичний посібник. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2019. 192 с.
12. Макар, І. С., Бічер, Д. В. Латинська мова для студентів-філологів = *Limba latină pentru studenți filologi*: навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2018. 255 с.

13. Маслюк, В. П., Сенів, Л. Г. Латинська мова. Харків, 1992.
14. Методичні рекомендації для самостійної роботи по вивченню теми "Іменник" з курсу "Латинська мова" для студентів спеціальностей "Правознавство", "Філолог-перекладач"/ уклад. Л. О. Орленко. Київ, 2003. 42 с.
15. Оленич, Р. М., Оленич, І. Р., Пустова, Н. Ф. Латинська мова. Харків: Світ, 1994.
16. Скорина, Л. П., Сенів, М. Г., Пустова, Н. Ф. *Porta antiqua*: підручник латинської мови. Київ: СІНТО, 1994.
17. Скорина, Л. П. Латинська мова. Хрестоматія. Латинсько-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники. Київ: НАУ, 2002. 232 с.
18. Скорина, Л. П., Чуракова, Л. П. Латинська мова для юристів: підручник для вищих навч. закл. За ред. С. В. Семчинського. Київ: Атіка, 2001. 414 с.
19. Цимбалюк, Ю. В. Латинські прислів'я і приказки. Київ: Атіка, 1990.

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

- 1.Вакулик, І. І. Латинська мова: шляхи проникнення у нові західноєвропейські мови. Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: філологічні науки №257. 2016. <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/article/view/11178/9791>
- 2.Вакулик, І. І. «Гаудеамус» від джерел походження до культу. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>
- 3.Гриценко, С. П. Латинська мова в Україні (історичний екскурс). Режим доступу: http://b-ko.com/book_21_glava_65_варіант_2.html.
- 4.Лapidарна латина. Режим доступу: <http://ukrlife.org/main/prosvita/latyna.html>.
- 5.Латинські словникові уроки на Інтернет Поліглоті. Режим доступу: <http://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>.
6. Шинкарук, В. Д. Семантико-синтаксична структура речень з числівниковим компонентом в латинській мові. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>